



แนวทางการวิจารณ์และประเมินการฝึกพูดแบบเตรียมตัว

บทที่ 8 การพูดให้ฟังเข้าใจ

ประเด็นที่พิจารณา	ดี (เกินเกณฑ์)	พอใช้ (ผ่านเกณฑ์)	ต้องปรับปรุง (ตกเกณฑ์)
ทักษะเบื้องต้น :			
1. การแต่งกาย (เสื้อผ้า, รองเท้า, เครื่องประดับ...)	สะอาด, เรียบร้อย, สุขภาพตามหลักสากล เหมาะสมกับตัวผู้พูด, โอกาส และสถานที่	สะอาด, เรียบร้อยพอควร ไม่ค่อยเหมาะกับโอกาสและสถานที่ แต่ยังพออนุโลมได้	ไม่เรียบร้อยหรือไม่สุภาพ ไม่เหมาะสมกับการปรากฏกายต่อที่ชุมชน (ดูขัดตา)
2. การปรากฏกาย	เข้าสู่ตำแหน่งสง่าผ่าเผย, ทักถูกต้องครบถ้วน, ยืนตัวตรง มือวางแทน	เข้าสู่ตำแหน่งสง่าพอควร, ทักถูกต้อง, ยืนตัวตรง มือวางแทน, ปรับไม้ค้ำครั้งเดียว	เข้าสู่ตำแหน่งไม่ค่อยมั่นใจ, ทักครบถ้วน, ยืนค้อมตัว พักขาหรือเท้าแทน, จับไม้ค้ำบ่อย
3. อาการประหม่า	ไม่สามารถสังเกตเห็นเลย ตลอดการพูด	สังเกตเห็นในบางช่วงแต่ไม่รบกวนการพูดมากนัก	สังเกตเห็นเกือบตลอดเวลา และมีมากจนรบกวนการพูด
4. ลักษณะโครงสร้างของสุนทรพจน์	แบ่งการพูดเป็นคำนำ เนื้อหา และสรุปชัดเจน, จัดเวลาให้แต่ละส่วนอย่างเหมาะสม, ทั้ง 3 ส่วนสอดคล้องกัน	โครงสร้างชัดเจนพอควร ยังพอจะเห็นคำนำและบทสรุป, คำนำหรือบทสรุปยาวหรือสั้นไป, ทั้ง 3 ส่วนสอดคล้องกัน	ไม่มีโครงสร้าง, ขาดคำนำหรือขาดบทสรุป, โครงสร้างทั้ง 3 ส่วนมีส่วนใดส่วนหนึ่งไม่สอดคล้องกัน
5. ลักษณะการใช้ภาษาการพูด	ใช้ได้เหมาะสมและเหมาะสม-เจาะ, ดูเป็นธรรมชาติ, เน้นย้ำหรือแสดงภาพพจน์ได้ดี	ใช้พอสมควร, อาจดูไม่ค่อยเป็นธรรมชาติ แต่เน้นย้ำหรือแสดงภาพพจน์ได้ดี	ไม่ใช้เลยหรือใช้มากจนสับสนไม่สอดคล้องกัน เนื้อหา, ดูไม่เป็นธรรมชาติ
6. คุณภาพของเสียงและจังหวะการพูด	ปรับระดับทึม-แหลม, พลังดัง-เบา, อัตราเร็ว-ช้า, ทิ้งจังหวะหยุดและเน้นคำได้ดี	ส่วนใหญ่ใช้พลังและระดับเสียงได้ค่อนข้างดี ความเร็วและจังหวะพอเหมาะ	ใช้เสียงโทนเดียวหรือดังกัง, ปรับเร็วช้าไม่เหมาะ จังหวะหยุดหรือเน้นคำผิดพลาด
7. การกวาด/สบตา	ทั่วถึงทั้งห้องและตลอดเวลา, ดูเป็นธรรมชาติ	สบตาผู้ฟังตลอด แต่อาจยังไม่ทั่วถึง	ไม่ค่อยสบตา หรือมองอยู่จุดเดียว
8. ความกระชับชัดของเนื้อหา	เนื้อหาฟังเข้าใจและติดตามได้ง่าย ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่สับสนหรือไม่คลุมเครือ	เนื้อหาส่วนใหญ่เข้าใจง่ายไม่สับสน จะมีจุดที่คลุมเครือบ้างในส่วนไม่สำคัญ	ยังมีความคลุมเครือและสับสนอยู่บ้าง บ้างช่วงยังใช้ภาษาที่ซับซ้อนเข้าใจยาก
ทักษะตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายประจำบท (ลักษณะสำคัญที่ต้องให้ความสนใจและวิจารณ์) :			
9. การเลือกเรื่องตามวัตถุประสงค์	เนื้อหาเหมาะต่อการพูดบทนี้อย่างเห็นได้ชัด	เนื้อหาไม่ค่อยเอื้อต่อการพูดบทนี้แต่ยังพอใช้ได้	เนื้อหาไม่เอื้ออำนวยให้ฝึกใช้ทักษะตามวัตถุประสงค์บท
10. กลวิธีในการช่วยให้จำเนื้อหาสาระได้ง่าย*	ใช้กลวิธีในการช่วยให้จำอย่างหลากหลายและแต่ละวิธีใช้ได้อย่างเหมาะสม	ใช้กลวิธีเพียงอย่างเดียวหรือไม่ก็วิธี แต่ใช้ได้อย่างเหมาะสมพอสมควร	ไม่ได้ใช้กลวิธีใดๆ ช่วยให้เนื้อหาสาระจำง่ายเลย ทำให้เนื้อหาจำยากหรือยังสับสน

หมายเหตุ * กลวิธีในการช่วยให้จำ เช่น ทำให้เป็นรูปธรรม, ทำให้สะท้อนใจ, ทำให้สัมผัสได้หลายทาง, โยงกับสิ่งที่ได้ย่นได้เห็นบ่อย, ทำให้คล้องจองกัน ฯลฯ รายละเอียดดูจากหนังสือ "คู่มือฝึกพูด" ของสโมสรฯ

ประเด็นที่พิจารณา	ดี (เกินเกณฑ์)	พอใช้ (ผ่านเกณฑ์)	ต้องปรับปรุง (ตกเกณฑ์)
11. การกำหนดและตั้งชื่อประเด็นหัวข้อให้จำง่าย	ตั้งชื่อหัวข้อโดยใช้กลวิธีทำให้จำได้ง่ายอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และเหมาะสม	พยายามตั้งชื่อให้จำได้ง่าย แต่อาจยังไม่มีประสิทธิภาพ, แต่ยังคงช่วยให้จำได้ง่ายพอควร	ไม่ได้ตั้งหัวข้อให้จำได้ง่ายเลย หัวข้อไม่สอดคล้อง สับสน ยากที่จะจำได้ในเวลาอันสั้น
12. ความสามารถในการจำของผู้พูด	ผู้พูดจำเนื้อหาสาระได้ทั้งหมด ไม่ผิดพลาด โดยไม่ดูบันทึก	ผู้พูดจำเนื้อหาได้ส่วนใหญ่ จะดูบันทึกบ้างในบางข้อเท่านั้น	ผู้พูดจำเนื้อหาที่ตนเองพูดไม่ได้ พูดตกหล่น ดูบันทึกบ่อย
13. การจดจำได้ของผู้ฟัง	ผู้วิจารณ์และผู้ประเมินจดจำหัวข้อและสาระสำคัญของการพูดได้	ผู้วิจารณ์และผู้ประเมินจำหัวข้อได้ แต่จำสาระสำคัญบางส่วนไม่ได้	ผู้วิจารณ์และผู้ประเมินจำหัวข้อหรือสาระสำคัญส่วนใหญ่หรือทั้งหมดไม่ได้เลย
ทักษะเพิ่มเติม (พิจารณาประกอบการวิจารณ์แต่ไม่ใช่ประเด็นสำคัญตามบทพูด) :			
14. ลักษณะการพูดและคำฟุ่มเฟือย	พูดแบบเป็นธรรมชาติ, ไม่มีคำฟุ่มเฟือยใดๆ เลย	พูดแบบท่องจำมาพูด, มีคำฟุ่มเฟือยบ้างเล็กน้อย	พูดแบบอ่านบท, เห็นคำฟุ่มเฟือยอย่างชัดเจน(มาก)
15. ความราบรื่นในการพูด	พูดพรั่งพรู, ไม่ติดขัด, ไม่ล้มเนื้อหา ไม่หยุดเจียบนานๆ	พูดค่อนข้างต่อเนื่อง, ติดขัดหรือมีสะดุดบ้างเล็กน้อย	พูดไม่ต่อเนื่อง, มีสะดุดบ่อยๆ, มีนิ่งเจียบไปนานๆ
16. คำควบกล้ำ / การออกเสียง ร-ล	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องเกิน 90 %	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องระหว่าง 60 - 90%	ออกเสียงควบกล้ำ, ร-ล ถูกต้องต่ำกว่า 60 %
17. การใช้ภาษาต่างประเทศ	ใช้เฉพาะศัพท์เทคนิคโดยอธิบายทุกคำ และใช้แต่คำที่ไม่มีความหมายไทย หรือแปลไทยแล้วไม่เป็นที่รู้จัก	พูด(คำที่มีคำไทยอยู่แล้วหรือศัพท์เทคนิค)ปนอยู่บ้างเล็กน้อย บ้างครั้งไม่แปลหรือไม่อธิบายความหมาย	พูดติดปากอยู่ตลอด ทั้งที่มีคำไทยใช้ได้ หรือพูดแล้วไม่อธิบายความหมายหรือแปลเป็นภาษาไทยเลย
18. การอ้างอิงแหล่งข้อมูล	ทุกครั้งที่ยกเอาข้อมูล, คำพูด หรือบทประพันธ์ของผู้อื่นมาก็แจ้งที่มาหรือต้นตอเสมอ	แจ้งที่มาหรือต้นตอของข้อมูล คำพูด หรือบทประพันธ์ที่ยกเอามาพูดได้เป็นส่วนใหญ่	ไม่แจ้งที่มาหรือต้นตอของข้อมูล, คำพูดหรือบทประพันธ์ที่ยกเอามาพูดเลย

ประเด็นสำคัญในการพิจารณาให้ผ่านบทที่ 8

- ใช้เวลาอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่มากหรือน้อยเกินกว่าช่วงบวก-ลบ 1 นาทีของเวลาที่กำหนดให้
- ต้องไม่ใช่เรื่องเล่าแต่มีลักษณะของสุนทรพจน์ คือ สังเกตเห็นส่วนคำนำ เนื้อหา และสรุป ได้อย่างชัดเจน
- ผู้พูดจำหัวข้อและสาระสำคัญส่วนใหญ่ที่เตรียมมาพูดได้ทั้งหมด ซึ่งอาจสังเกตได้จาก...
 - พูดทบทวนหัวข้อได้อย่างคล่องแคล่วไม่ติดขัด ไม่ต้องดูบันทึกที่เตรียมมาหรือไม่มีบันทึกมาเลย
 - พูดเนื้อหาในแต่ละหัวข้อได้อย่างพรั่งพรูไม่ติดขัด จะดูบันทึกก็แต่ข้อความสำคัญที่ยากต่อการจดจำเท่านั้น
- อย่างน้อยผู้วิจารณ์เฉพาะตัวและผู้ประเมินการพูด(กรรมการ)ทุกท่านต้องจำหัวข้อและสาระสำคัญจากเนื้อหาการพูดบทครั้งนั้นๆ ได้
- ต้องไม่เป็นการพูดแบบอ่านบทที่เขียนมาตลอดการพูด